

Jaap Petraeus: 'Leeftijd van melkvee verhogen effectief om uitstoot te verlagen'

Duurzaamheid nieuwe eis voor melkproductie

'Duurzaam geproduceerde melk is een voorwaarde die de markt stelt aan de zuivelsector', zeggen Jaap Petraeus en Jeroen Elfers van FrieslandCampina. De zuivelonderneming wil klimaatneutraal groeien: de emissie van broeikasgassen in 2020 mag niet zijn gegroeid ten opzichte van 2010. 'Dat is nog wel een flinke uitdaging', vindt Petraeus.

tekst **Ivonne Stienezen en Jaap van der Knaap**

Op de afdeling Coöperatieve Zaken bij FrieslandCampina is het een drukte van belang. De afhandeling van de schade van de ijzel in Noord-Nederland en het tijdelijk remmen van de melkproductietoename vragen veel aandacht van de circa 140 medewerkers. Desondanks maakt Jeroen Elfers (rechts op de foto), directeur Coöperatieve Zaken, tijd vrij in zijn drukke agenda om te praten over de toenemende rol van duurzaamheidsdoelstellingen voor de zuivelcoöperatie. Samen met zijn collega Jaap Petraeus (links op de foto), verantwoordelijk voor

milieu en duurzaamheid, onderstreept hij waarom juist het terugdringen van broeikasgassen zo belangrijk is voor FrieslandCampina en voor de melkveesector. Voor veel melkveehouders zijn broeikasgassen een vrij onbekend onderdeel van duurzaamheidseisen. In de Duurzame Zuivelketen, een initiatief van de Nederlandse zuivelondernemingen en melkveehouders (LTO), zijn afspraken gemaakt met de overheid over de uitstoot van broeikasgassen. De gehele zuivelsector mag in 2020 niet meer broeikasgassen uitstoten dan in 2010. Ofwel: de volledige

groei van de melkproductie ten opzichte van 2010 moet 'klimaatneutraal' zijn.

Waarom zijn broeikasgassen zo'n belangrijk thema voor FrieslandCampina?

Petraeus: 'Onze afnemers vragen erom. Sommigen zeggen letterlijk: "Als jullie een belangrijke leverancier van ons willen blijven, moet de CO₂-uitstoot ofwel carbon footprint van jullie producten omhoog." Ook op de grote klimaatconferentie in Parijs zijn afspraken gemaakt die gevolgen hebben voor de agrarische sector. En FrieslandCampina wil niet weglopen voor

de verantwoordelijkheid voor het behoud van de planeet en ons milieu. Bovendien moeten we de regie nemen om het imago van onze merken te beschermen.'

Waarom legt de sector zichzelf eisen op voor het verlagen van broeikasgassen?

Elfers: 'We zijn liever proactief dan dat we afwachten tot er regelgeving komt. Daarnaast is de ketengerichte aanpak in deze sector erg sterk. Samen met de voersector zijn we bijvoorbeeld aan de slag gegaan met de inzet van verantwoorde soja. Het resultaat is dat de Nederlandse melkveehouderij heeft toegezegd vanaf 1 januari 2015 uitsluitend duurzame soja te kopen. Daarmee leveren we ons aandeel in een verantwoord gebruik van schaarse middelen en het is uiteraard een goede impuls voor het imago van de sector.'

Welke inspanningen doet FrieslandCampina om klimaatneutrale groei te realiseren?

Elfers: 'We stimuleren melkveehouders om actie te ondernemen, onder meer via ons kwaliteitsprogramma Foqus planet. Maar als zuivelbedrijf zelf doen we ook ons best om minder broeikasgas uit te stoten. Zo laden de meeste van onze 340 rmo's niet meer via dieselpompen, maar via duurzamere elektrische pompen. In onze productielocaties willen we elk jaar twee procent minder uitstoot realiseren, bijvoorbeeld door meer warmtewisseling. Alle elektriciteit die we in onze productie-

locaties gebruiken, wordt duurzaam opgewekt. Het grootste deel daarvan komt van onze eigen leden-melkveehouders.'

'We vragen veehouders steeds duurzamer te produceren, maar FrieslandCampina moet dat zelf ook. Duurzaamheid zit verweven in ons DNA. Het is nu een belangrijk beoordelingscriterium bij elk investeringsvoorstel dat wordt voorgelegd aan de executive board en bij elke adviesaanvraag aan de ondernemingsraden.'

Wat verwachten jullie van de melkveehouders?

Petraeus: 'Om te beginnen moeten de leden zich realiseren dat duurzame productie een voorwaarde is die de internationale markt stelt. Daar moeten we als FrieslandCampina samen met onze leden-melkveehouders op inspelen.'

Elfers vult aan: 'Een deel van onze melkveehouders is al volop bezig, bijvoorbeeld door energie te besparen. FrieslandCampina ondersteunt en begeleidt melkveehouders via projecten en programma's om broeikasgassen te verlagen. Denk aan het opwekken van groene energie en de energiescan. Met die scan kunnen veehouders hun eigen prestaties vergelijken met collega's en zo van elkaar leren. Onlangs was ik bij een biologische melkveehouder die zijn hele bedrijf en huishouden verwarmt met de warmte die hij wint uit de mestopslag. Zo'n mooi voorbeeld deel ik graag met andere veehouders.'

Petraeus: 'Maar een duurzamere melkproductie betekent niet standaard dat je

Jeroen Elfers: 'Als sector moeten we de regie in duurzaamheid zelf in handen houden'

fors moet investeren. Het verlengen van de gemiddelde leeftijd van de koeien is ook een heel effectieve maatregel. Een hogere gemiddelde leeftijd vraagt minder jongvee en dat zorgt per saldo voor minder uitstoot van broeikasgassen.'

Hoe is de beloning in Foqus planet geregeld?

Elfers: 'Melkveehouders met een lager energieverbruik dan 1300 kilojoule per kilo melk belonen we via Foqus planet met een premie. Dat geld komt niet van de onderneming, maar komt vanuit de boeren zelf. Ze leggen per 100 kilogram

melk een bepaald bedrag in een pot en dat geld wordt herverdeeld onder de veehouders die in Foqus planet het best presteren op het gebied van duurzaamheid. De veehouders staan achter deze regeling en dus ook achter duurzaam presteren. Hiermee laten de leden zien dat ze niet alleen praten over duurzaamheid, maar ook daadwerkelijk "boter bij de vis" doen. Deze werkwijze is uniek in de wereld.'

Maar in andere landen zijn toch ook wel duurzaamheidsprogramma's actief?

Petraeus: 'In Ierland hebben ze recent een programma gelanceerd. In Origin Green (groene oorsprong) is de gehele Ierse agrarische sector actief, maar het initiatief en een deel van de financiering komt van de overheid. Ook in andere landen zijn er programma's en zelfs financiële beloningen voor het verlagen van broeikasgassen. Het unieke bij FrieslandCampina is dat de beloning vanuit de veehouders zelf komt.'

Wat gebeurt er als de melkveehouderij de doelstelling voor klimaatneutrale groei niet haalt?

Petraeus: 'Die gaan we halen, daar heb ik alle vertrouwen in! Maar er ligt wel een grote uitdaging. Bovendien willen we de regie niet overgeven aan maatschappelijke organisaties en de Tweede Kamer. Daarom móeten we het als sector gewoon halen.'

Willen jullie de consument ook laten zien hoe goed Nederlandse veehouders scoren, bijvoorbeeld met de carbon footprint op een pak melk?

Petraeus is daarin heel stellig: 'Nee, zeker niet. Want de consument gaat dan dat pak melk vergelijken met bijvoorbeeld frisdrank. Frisdrank heeft een veel lagere carbon footprint. Maar natuurlijk ook een veel lagere voedingswaarde en daarom kan je die vergelijking de consument niet laten maken.'

Sommige veehouders voelen dat werken aan een duurzamere melkproductie van bovenaf is opgelegd, klopt dat?

Petraeus is geprikkeld: 'Melkveehouders moeten begrijpen dat FrieslandCampina maar één belang voor ogen heeft, dat is het belang van de leden-melkveehouders. Wij zijn door hen ingehuurd voor de lange termijn, om te zorgen dat zij ook in de toekomst een goede boterham met melkproductie kunnen verdienen. Bovendien hebben de veehouders zelf besloten dat ze zich aan deze afspraken gaan houden. We kunnen onze planeet, de enige die we hebben, toch niet vuiler achterlaten dan we hem hebben gekregen?'